

Amoris

MEILĖS DŽIAUGSMAS

PARAPIJOS PROGRAMA

Šešių susitikimų kursas

Renovabis lėšomis išleido
Lietuvos šeimos centras
Papilio g. 5, Kaunas
www.lietuvsseimoscentras.lt

TURINYS

Pratarmė	4
Šeimos malda, skirta Pasauliniam šeimų susitikimui 2018 m. ...	5
Pasikalbėkime kaip šeima! Meilės džiaugsmas: šešių susitikimų kursas parapijai	6
Pirmas susitikimas. Šiandienos šeimos gyvenimo tikrovė	7
Antras susitikimas. Krikščioniškoji šeimos vizija	17
Trečias susitikimas. Dievo svajonė apie meilę	25
Ketvirtas susitikimas. Santuokinė meilė, auganti iki brandos	33
Penktas susitikimas. Dievo gailestingumas – nė vienas neatstumtas	39
Šeštas susitikimas. Vilties evangelija šeimoms	47

PRATARMĖ

Savo apaštališkajame paraginyje *Meilės džiaugsmas* popiežius Pranciškus išreiškia viltį, kad šeimos ir tie, kurie dirba su šeimomis, studijuos šį dokumentą atidžiai ir kantriai. Programa *Amoris: pakalbėkime apie šeimą!* Būkime šeima! yra iniciatyva, skatinti įsigilinti į šį dokumentą ir rengtis Pasauliniam šeimų susitikimui Airijoje 2018 m. Programa susideda iš šių elementų:

- **Meilės džiaugsmas:** parapijai pritaikytas šešių susitikimų kursas. Ši programa apžvelgia esminę *Meilės džiaugsmo* žinią prieinamu ir praktiniu būdu.
- **Praktinės iniciatyvos** siūlo nemažai veiklų, susietų su populiariomis šeimos akimirkomis, per kurias galima iškomunikuoti raktinę *Meilės džiaugsmo* žinią.
- Internete pateikta įvairių šaltinių kaip programos dalis. Pvz., animacijos pagal *Meilės džiaugsmą* tiek suaugusiems, tiek vaikams; diskusijų ir interviu įrašai.
- Vadovo knyga yra prieinama norint parengti savanorius, kurie galėtų vesti *Amoris* programą.

Visi šie šaltiniai yra internete www.amoris.ie arba www.worldmeeting2018.ie

Šalia pagrindinio šaltinio *Meilės džiaugsmas, Amoris* programa taip pat įtraukia kitus svarbius popiežiaus Pranciškaus dokumentus: encikliką *Laudato si* (Apie rūpinimąsi bendraisiais namais) ir apaštališkąjį paraginimą *Evangelii gaudium* (Apie Evangelijos skelbimą šiandiniame pasaulyje).

- Šia programa taip pat siekiama įgyvendinti kai kuriuos direktyvos Nacionalinės direktyvos apie katechezę Airijoje (dokumentas *Share The Good News: The National Directory for Catechesis in Ireland*) aspektus. Direktyvoje pabrėžiama, kad parapija kaip bendruomenė yra pagrindinė tikėjimo augimo įvairiomis formomis vieta (130). Joje taip pat akcentuojama įvairialypių metodų svarba suaugusiųjų tikėjimo ugdymui. „Informacinės technologijos ir kiti nauji ir įvairūs metodai turėtų būti naudojami komunikacijai. Suaugusiems, taupant jų laiką, nuotolinis mokymas gali būti naudingas“ (75).

Čia siūlomi praktiniai įrankiai, kaip pakviesti ir ugdyti parapijiečius prisiiinti bendrą atsakomybę už parapijos tikėjimo ugdymo iniciatyvų kūrimą ir įgyvendinimą. Direktyvoje aiškiai sakoma: „Darbas bendradarbiaujant turi būti ryžtingai priimamas ir nuoširdžiai skatinamas“ (87). Dokumentas cituoja popiežių Benediktą XVI: „*Brangūs parapijų kunigai, būtent jūsų užduotis yra puoselėti dvasinį ir apaštalinį augimą tų žmonių, kurie jau yra įsipareigoję ir sunkiai dirba parapijose. Jie sudaro bendruomenės šerdį, kuri veikia kaip raugas kitiems.*“ (Iš pop. Benedikto XVI kalbos *Opening the pastoral convention of the diocese of Rome on the theme: „Church membership and pastoral co-responsibility“* Šv. Jono Laterano Bazilikoje 2009 m. gegužės 26 d.)

Šeimos malda, skirta Pasauliniam šeimų susitikimui 2018 m.

Dieve, mūsų Tėve,
Mes esame broliai ir seserys Jėzuje, Tavo Sūnuje,
Viena šeima, Tavo meilės Dvasioje.

Palaimink mus meilės džiaugsmu.

Padaryk mus kantrius ir malonius,
Švelnius ir dosnius
Priimant tuos, kuriems to reikia.
Padėk mums gyventi Tavo atlaidumu ir ramybe.

Savo rūpestinga meile apglėbk visas šeimas,
Ypač tas, už kurias mes šiuo metu meldžiamės:

*[Trumpai prisiminkime šeimos narius ir kitus,
už kuriuos meldžiamės.]*

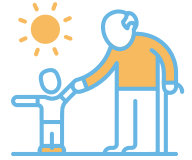
Augink mūsų tikėjimą,
Stiprink mūsų viltį,
Saugok mus savo meilėje,
Išmokyk nuolat dėkoti už gyvenimo, kuriuo dalinamės, dovaną.

Prašome per Kristų, mūsų Viešpatį.
Amen.

Marija, Motina ir Mokytoja, melski už mus.
Šventasis Juozapai, tėve ir globėjau, melski už mus.
Šventieji Joachimai ir Ona, melskite už mus.
Šventieji Liudvikai ir Zelijai Martenai, melskite už mus.

PASIKALBĖKIME KAIP ŠEIMA!

Meilės džiaugsmas Šešių susitikimų kursas

Šešių susitikimų kursas skirtas pasirengti Pasauliniam šeimų susitikimui, kuris vyko Dubline 2018 m. Kursas kviečia dalyvius apmąstyti Meilės džiaugsmą, dokumentą, kurį popiežius Pranciškus parengė po dviejų sinodų apie šeimą ir visą pasaulį apimančios konsultacijos, vykusios prieš minėtus sinodus.

Šis kursas taip pat atliepia Nacionalinės direktyvos apie katechezę Airijoje viziją, kuri skatina parapijas inicijuoti veiklas, padedančias visų amžiaus grupių žmonėms apmąstyti savo tikėjimą ir jo įtaką kasdieniam

gyvenimui. Kiekviename susitikime bus nagrinėjama, kaip šio kurso siekiai atitinka direktyvos siekius.

Kiekviename susitikime dalyviai bus kviečiami aktyviai įsitraukti į kurso interaktyvų formatą. Jiems bus padedama apmąstyti ir dalintis šeimos gyvenimo patirtimis, įžvalgomis apie Meilės džiaugsmą.

Programa apima, ir tai jos atspirties taškas, žmonių meilės patirtis, jų viltis ir baimes dėl santuokos ir šeimos.

- Programos pirmame ir antrame susitikime nagrinėjama šeimos gyvenimo tikrovė šiandienos pasaulyje. Mes apžvelgiame, kaip popiežius Pranciškus atpažįsta plačiai paplitusį pastovumo meilėje troškimą, dėl kurio mes kaip Bažnyčia turime dar veiksmingiau skleisti Gerąją Naujieną šeimoms, palai komoms šio troškimo. Nagrinėjame iššūkius, kuriuos vartotojiška visuomenė meta šeimos stabilumui. Pagrindinis vaidmuo mūsų mokyme apie meilės pastovumą ir atvirumą gyvybei tenka Dievo meilei.
- Trečiame ir ketvirtame susitikime toliau nagrinėjama, kaip šeimoje gyvenama meile ir kaip ugdomi vaikai.
- Penktame susitikime nagrinėjamas popiežiaus Pranciškaus supratimas apie žmogaus silpnumą šeimos gyvenimo realybėje, apie tai, kaip svarbu pasiekti visus, nepriklausomai nuo aplinkybių, materialinės padėties, ir apie Dievo gailingumą pirmumą, kuomet prisiliečiame prie tokio žmogiško silpnumo situacijų.
- Paskutiniame susitikime aptariamas vilties dvasingumas meilės ir santuokos atžvilgiu. Šis susitikimas suteikia dalyviams galimybę klausyti vyresnių porų liudijimų ir patarimų jaunesnėms poroms. Susitikimas taip pat apima popiežiaus Pranciškaus praktinius patarimus, kaip šeimos gali tapti džiaugsmo vieta žmogiško silpnumo akivaizdoje.

PIRMASIS SUSITIKIMAS

Šiandienos šeimos gyvenimo tikrovė

Priimti pokyčius niekada nėra lengva, visoms visuomenėms ypač sunku integruoti greitus pokyčius. Vis dėlto šiandieninis gyvenimas postmoderniame pasaulyje apibūdinamas kaip keitimosi. Tokioje visuomenėje lengvai prarandamas saugumas, o vienatvė gali eiti koja kojon su pašėlusiu gyvenimo stiliumi < ... >. Mes privalome palaikyti dialogą su nuolat besikeičiančia žmogiška tikrove, kad naujais būdais įgyvendintume gyvenimo prasmę kaip mes ją suprantame Jėzuje Kristuje (Pasidalinkite Gerąja Naujiena: nacionalinė direktyva katechezei Airijoje, 15).

1. Pasisveikinimas, įvadas ir apžvalga (10 min.).

Vadovai prisistato visai grupei, po to grupelėse prisistato dalyviai.

Vadovai pristato programą. Ši šešių susitikimų programa nagrinėja popiežiaus Pranciškaus dokumentą apie šeimos gyvenimą Meilės džiaugsmas. Šios trumpos programos tikslas – suteikti galimybę diskutuoti, ką popiežius Pranciškus nori pasakyti, atsižvelgiant į mūsų pačių buvimo šeimos dalimi patirtį, ir apmąstyti šiandieninę šeimos gyvenimo tikrovę. Kiekvienas susitikimas turi paprastą struktūrą ir formatą. Kiekvieną susitikimą nagrinėsime temą iš šio apaštališkojo paraginimo. Pirmiausiai įsigilinsime į savo patirtis, susijusias su ta tema. Tada atsižvelgdami į tą patirtį, pažvelgiame į tai, ką popiežius Pranciškus nori pasakyti.

Mūsų pirmoji tema yra *Šiandienos šeimos gyvenimo tikrovė*. Pirmiausia žiūrėsime vaizdo klipą, kuriame analizuojamos šiandienės

šeimos skirtingų žmonių patirtys, aptarsime tai grupelėse. Išklausysime, ką popiežius Pranciškus sako apie moderniosios kultūros veiksnius, kurie palaiko ir apsunkina šeimos gyvenimą. Ir vėl aptarsime tai grupelėse.

Suteiksime galimybę pasidalinti savo šeimos gyvenimo patirtimi ir įžvalgomis šios temos kontekste apie popiežiaus Pranciškaus mokymą. Tai yra tai, ko jis prašė mus daryti, ypač rengiantis Pasauliniam šeimų susitikimui.

Popiežius Pranciškus pabrėžia, kad labai svarbu elgtis vienas su kitu pagarbiai, ypač kai mūsų požiūriai skiriasi.

Galima keletą minučių pasikalbėti, kaip pagarbiai turėtume elgtis grupelėse.

Keletas gairių, kurios padės žmonėms bendrauti, kad kiekvieno nuomonė būtų išgirsta ir gerbiama, pvz.:

- Kiekvienas esate laukiamas.
- Visi turi galimybę pasidalinti – nepertrauksime jūsų.
- Kiekvienas turi teisę išsakyti savo nuomonę, su kuria mes galime ir nesutikti, bet neužsi- puolame ir nežeminame.
- Įsitikiname, kad mobilieji telefonai yra išjungti ar nutildyti.
- Kiekvieno susitikimo pabaigoje užsirašykite, ką būtų svarbu aptarti ateinančiame su- sitikime.

2. Vaizdo įrašas Vox Pop* Nr. 1.1 „Šeimos gyvenimo tikrovė. Pasakoja šeimos.“ (10.58 min.).

*Vox Pop – atsitiktinių žmonių nuomonės koku nors klausimu.

Šiame įrašė išgirsite keletą žmonių pasidalinimų. Jie dalijasi skirtinga savo šeimos gyve- nimo patirtimi apie savo šiandieninę gyvenimo tikrovę.

3. Diskusija (15 min.).

- Ką išgirdote?
- Kas nustebino?
- Jei jūsų būtų paklausę video klipo kūrėjai, ką būtumėte atsakę apie savo gyvenimo šei- moje patirtį?

4. Mintys iš „Meilės džiaugsmas“ apie šiandienos iššūkius.

Galite savais žodžiais trumpai ir aiškiai pristatyti žemiau išdėstytą medžiagą arba kartu su dalyviais peržiūrėti vaizdo įrašą Nr. 1.2 „Šeimos gyvenimo tikrovė pagal Amoris laetitia“ (14.47 min.).

Viena iš priežasčių, kodėl popiežius Pranciškus po pasaulinių konsultacijų parašė dokumentą „Meilės džiaugsmas“, ta, kad jis tiki, jog visi Bažnyčios nariai yra išmintingi, įskaitant jaunos ir senus bei tuos, kurie yra paribiuose ar atstumti, taip pat kaip ir tie, kurie yra centre. Tai ir turėjo įtakos šiai grupei susiburti čia šį vakarą. Popiežius Pranciškus parašė šį dokumentą kiekvienam, kuris priklauso šeimai, nesvarbu, ar tai būtų tėvas, sesuo, brolis, sutuoktinis, senelis ir t.t. Taigi tai svarbu visiems mums čia susirinkusiems.

„Šeima yra gėris, kurio visuomenė negali atsisakyti, bet kurį privalo ginti.“ (AL 44)

Šeimos yra svarbios Pasaulio ir Bažnyčios ateičiai. Gyventi šeimoje yra labai svarbu, kad žmonės augtų sveiki, laimingi. Popiežius Pranciškus atneša gerų žinių šeimoms, norėdamas jas palaikyti konkrečiose jų kasdienio gyvenimo situacijose. Jis sako, „kad nė viena šeima nenukrenta iš dangaus tobulai susiformavusi“. Kad ir kaip ji būtų susiforma-

vusi, šeima yra pirmoji vieta, kur žmonės patiria meilę, kur sužino, kad yra mylimi, ir kaip mylėti. Ši meilės patirtis padeda žmonėms teigiamai vertinti save ir susikurti sveikus tarpusavio santykius.

Tai yra visų troškimas, ir jaunimo, – santykiškai, pagrįsti pastovumu, vienintele meile, yra vilties ženklas šeimoms. Kiekvienas nori

būti mylimas ir privalo žinoti, kad meilė, kurią jis patirs, tęsis.

“Troškimas turėti šeimą tebėra gyvas, ypač tarp jaunuolių, ir tai įkvepia Bažnyčią.” (AL 1)

Popiežius Pranciškus nurodo daugelį teigiamų šiandienos kultūros aspektų: žmonės nori priimti brandžius sprendimus remdamiesi tuo, kas, jų manymu, yra teisin-

ga, užuot paprasčiausiai prisitaikydami. Todėl jie jaučiasi labiau kontroliuojantys savo sprendimus ir labiau patenkinti savo gyvenimo kokybe.

“Vienodas vyro ir moters kilnumas skatina mus džiaugtis, kad įveikiamos diskriminacijos senos formos ir šeimoje plėtojasi abipusiškumo praktika.” (AL 54)

Pripažįstant vienodą vyrų ir moterų kilnumą, šeimoje lengviau pasidalyti vaidmenimis ir atsakomybe. Tai taip pat padeda žmonėms

labiau pajauti, kad jie kontroliuoja savo ateitį, ir įgalina pasiekti savo tikslus, taip pat prisideda prie bendros šeimos gerovės.

“Tikiuosi, jog kiekvienas skaitydamas pasijus pašauktas kupinas meilės rūpintis šeimos gyvenimu, nes ji yra „ne problema“, bet pirmiausia galimybė.” (AL 7)

Kita vertus, daugelis populiariosios kultūros vertybių gali būti nukreiptos prieš šeimą ir laikyti abejotinu nuolatinį įsipareigojimą priimti kitą asmenį. Kada individualizmas ir saviraiška yra vertinami atmetus rūpinimąsi kitu ir bendru gėriu, šeimos santykiai gali su-

silpnėti ir kiekvienas šeimos narys gali matyti save tik kaip atskirą vienetą. Žmonės gali labiau atsidėti saviraiškai nei ieškoti, kaip jie galėtų išskleisti savo dovanas ir talentus patarnaudami kitiems savo šeimose ir platesniam pasauliui.

“Laisvė rinktis leidžia projektuoti savo gyvenimą ir geriau save ugdyti, tačiau jei stokoja taurių tikslų ir asmeninės drausmės, išsigimsta į negebėjimą save dosniai dovanoti.” (AL 33)

Popiežius Pranciškus pripažįsta, kad šeimai tenka didelis krūvis dėl nedarbo, šiuolaikinio gyvenimo tempo, tinkamo būsto stokos ir skurdo. Dėl tokios įtampos žmonės gali būti ne tokie kantrūs vieni kitiems ir negebantys prisitaikyti prie kitų šeimos narių poreikių, dėl to kyla disharmonija, šeima net gali iširti. Jis teigia, kad šeimos nusipelno geros šeimos politikos iš valdžios, socialinių ir finansinių institucijų.

“Šeima ir namai yra du vienas nuo kito neatsiejami dalykai. Šitas pavyzdys rodo, jog turime atkakliai reikalauti ne tik individualių, bet ir šeimos teisių.” (AL 44)

Dėl augančios priklausomybės nuo socialinės žiniasklaidos žmonės gali imti manyti, kad santykiai tarp jų turėtų būti tokie kaip socialiniuose tinkluose arba kaip bendraujant internetu. Socialinės žiniasklaidos mentalitetas skatina galvoti, kad santykiai tarp žmonių gali būti užmegzti, nutraukti, užblokuoti ar vėl atkurti vien to panorėjus, tačiau čia nėra paisoma sudėtingos asmenų

ir žmogiškųjų santykių prigimties. Popiežius Pranciškus neabejotinai pripažįsta teigiamus socialinės žiniasklaidos aspektus. Jis pats reguliariai ja naudojasi, tačiau popiežius suvokia, kaip socialinė žiniasklaida jauną žmogų atakuoja informacija, kuri nėra naudinga jo augimui ir brandai. Todėl būtent jaunimą reikia labiausiai mokyti atpažinti socialinėje žiniasklaidoje propaguojamas vertybes.

„Jie tiki, kad meilę, kaip socialiniuose tinkluose, galima pagal vartotojo įgeidį atjungti arba išjungti, taip pat greitai užblokuoti“ (AL 39)

Namai yra ta vieta, kur vaikai pirmiausia susipažįsta su tikėjimu. Tikėjimas vaikams perduodamas ne tėvų žodžiais, bet jų elgesiu namuose ir su kitais žmonėmis, ypač kuriems reikia pagalbos. Popiežius Pranciškus taip pat pabrėžia itin svarbų senelių vaidmenį perteikiant tikėjimą anūkams.

Kaip Bažnyčia suvokia meilę ir santuoką, šiandien yra itin aktualu. Kol žmonės trokš pastovių, įsipareigojimu paremtų, kupinų meilės santykių, tol ši Bažnyčios santuokos

vizija išliks aktuali. Popiežius Pranciškus ragina Bažnyčią ieškoti naujų būdų, kaip skelbti šią žinią šiandienos pasaulio žmonėms.

Nūdienos žmonės nepriims to, kas siūloma vien iš autoriteto perspektyvos: „Nes mes taip sakome!“ Popiežius Pranciškus pataria, kad užuot kritikavę ar bandę primesti, turime sugalvoti, kaip patraukliai ir įdomiai pateikti priežastis ir motyvus, kodėl verta rinktis santuoką ir šeimą.

„Būdami krikščionys, negalime atsisakyti skelbti santuokos dėl to, kad tai prieštarauja šiandienei pasaulėjautai, kad trokštame būti madingi arba jaučiamės nevisaverčiai moralinio ir žmogiškojo nuosmukio akivaizdoje.“ (AL 35)

5. Diskusija (20 min.).

- Ką panašaus išgirdote žmonių pasisakymuose apie gyvenimą šeimoje ir popiežiaus Pranciškaus mintyse?
- Jei galėtumėte pasikalbėti su popiežiumi Pranciškumi akis į akį, ką norėtumėte jam pasakyti apie gyvenimą šeimoje?
- Kokias mintis apie šeimos gyvenimo realybę šiandieniniame pasaulyje išsinešate iš šio susitikimo?

6. Užsirašykite dalyvių atsakymus.

Rekomenduojame, kad kiekvieno susitikimo pabaigoje paprašytumėte dalyvių užpildyti komentarų lapus. Tai turi du tikslus. Pirma, galėsite glaustai užsirašyti diskusijos

metu kilusias pagrindines mintis, kurias bus galima pasitelkti kitos savaitės susitikimo įžangoje. Antra, tai būdas užfiksuoti svarbias dalyvių įžvalgas.

7. Skirkite akimirką ramiam apmąstymui tyloje, o galbūt klausant muzikos (5 min.).

8. Arbata / kava.

KLAUSIMAI DALYVIO KNYGELĖJE

1. Su kokia nuotaika ir kokiomis mintimis išeinu iš šio susitikimo?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Kokie klausimai ar abejonės man kilo?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TRUMPAI APIE TEMĄ

Popiežius Pranciškus, rašydamas „Meilės džiaugsmą“, galvojo apie visus. Jis skirtas visiems, kurie priklauso šeimai – sūnums, dukterims, žmonoms, vyrams, seneliams. Kiekvienas žmogus priklauso šeimai, o „Meilės džiaugsmas“ yra skirtas kiekvienam su jo unikalia gyvenimo šeimoje patirtimi.

Šeima yra esminė pasaulio ir Bažnyčios ateičiai. Kiekvienas pirmiausia savo šeimoje patiria, kas yra meilė, kai supranta, jog yra mylimas, ir išmoksta, kaip reikia mylėti. Tai labai svarbu, kad vaikai galėtų užaugti sveikomis ir brandžiomis asmenybėmis.

Kiekvienas trokšta santykių, pagrįstų nuolatinės, ypatingos meilės idealu. Tai – vilties ženklas šeimoms.

Šiandienos žmonėms patinka jausti, kad jie kontroliuoja savo gyvenimą, ir priimti sprendimus, paremtus tuo, ką jie patys laiko teisinga, o ne taisyklėmis ir nurodymais, primestais iš šalies. Tai gali padėti jiems tapti brandesniems ir įgyti didesnę atsakomybę už savo gyvenimą ir ateitį jausmą.

Vis labiau pripažįstama vyrų ir moterų lygybė. Kai tai persikelia į šeimos gyvenimą, vaidmenų ir atsakomybių šeimoje pasidalijimas tampa veiksmingesnis ir žmonės įgalinami jaustis atsakingesni už savo gyvenimą.

Tačiau kai asmeninio pasitenkinimo siekis užgožia troškimą mylėti ir rūpintis kitais, gali tapti gerokai sunkiau puoselėti tarpusavio meilę ir rūpestį kitais žmonėmis.

ANTRASIS SUSITIKIMAS

Krikščioniškoji šeimos vizija

Katalikiška vizija siekia išlaikyti ir sustiprinti žmonių gebėjimą atrasti gyvenimo prasmę Dievo meilės kontekste. Supratimas apie buvimo žmogumi prasmę patvirtina asmens, kaip individo, orumą, drauge palaikant jį santykiuose su Dievu ir kitais (Pasidalinkite Gerąja Naujiena, 28. Nacionalinė direktyva apie katechezę Airijoje).

1. Pasisveikinimas, įvadas ir apžvalga (5 min.).

Sveiki sugrįžę. Per praeitą susitikimą kalbėjome apie šeimos gyvenimo realybę – kaip ją patiriame savo pačių gyvenime ir ką pastebime vykstant aplink mus. Po to susipažinome, kaip popiežius Pranciškus mato šiandieninės šeimos gyvenimą „Meilės džiaugsmė“. Štai keletas svarbiausių minčių, kilusių per praeito susitikimo diskusiją. Jos padės lengviau grįžti prie ankstesnio susitikimo diskusijos.

Šiandien pažvelgsime į krikščioniškąją šeimos viziją. Iš pradžių vėl klausysimės įvai-

rių žmonių, gyvenančių nūdienos pasaulyje, pasidalijimų, po to pakviesime jus pasidalinti savo patirtimis. Šie žmonės buvo paprašyti papasakoti, kaip jie mato šeimą, vaizduojamą žiniasklaidoje, filmuose ir t. t., paskui papasakoti apie savo šeimos idealą. Pažiūrėję vaizdo medžiagą, būsite paprašyti pasidalinti savo mintimis, o tada paklausysime, ką popiežius Pranciškus sako „Meilės džiaugsmė“. Pradėkime prisimindami grupės taisykles, kurias aptarėme praeitą kartą.

2. Vaizdo įrašas Vox Pop* Nr. 2.1 „Krikščioniškoji šeimos vizija – pasakoja šeimos.“ (11.26 min.).

*Vox Pop – atsitiktinių žmonių nuomonės koku nors klausimu.

Dalyviai kalbasi apie savo svajonių šeimą.

3. Diskusija (20 min.). Dalyviams užduodami šie klausimai:

- Ką išgirdote?
- Kokia jūsų svajonių šeima?

4. Vaizdo įrašas Nr. 2.2 „Krikščioniškoji šeimos samprata pagal Amoris laetitia“ (16.57 min.).

Popiežius Pranciškus pasirinko celibato gyvenimą. Jis nėra vedęs ir neturi vaikų. Tačiau popiežius priklauso savo šeimai – tėvams, broliams, seserims, sūnėnams ir dukterėčioms bei kitiems giminiams. Mes visi priklausome vienokiai ar kitokiai šeimai. Popiežius Pranciškus siekė, kad apaštališkasis paraginimas „Meilės džiaugsmas“ aprėptų visus. Drauge jis išskyrė ypatingą ir būtiną mylinčių tėvų ir jų vaikų vaidmenį. Popiežius įsitikinęs, kad mūsų pareiga žmonijos ateičiai yra kurti vaikams svetingą pasaulį, kur jie galėtų gimti ir užaugti laisvi, brandūs žmonės, gebantys išskleisti savo unikalų potencialą.

Popiežius Pranciškus pabrėžia neišardomas, ištikimos ir atviros vaikams sakramentinės santuokos vertę. Sakramentinė santuoka turi prasmę, kai mes tikime Gerąja

Naujiena, jog Dievas yra meilė, kad Dievas kiekvieną mūsų myli besąlygiškai ir trokšta, jog kiekvienas mūsų augtume ir taptume žmonėmis, kurie myli kitus ir yra mylimi. Priešingu atveju santuokos kaip neišardomo, ištikimo, mylinčio santykio idealas gali pasirodyti „susa ir negyva doktrina“.

„Santuoka, išreiškiama santuokiniu pažadu likti kartu amžinai, yra daugiau nei socialinė formalybė ar tradicija, nes ji šaknijas žmogaus natūraliuose polinkiuose.“ (AL 123)

Dievas mus myli be išlygų! Jo gailestingumas apglėbia kiekvieną, nesvarbu, kas jis toks ir ką yra padaręs. Šiandieniam pasaulyje daugybė žmonių yra pasinėję į materialinius rūpesčius – dėl pajamų, įgyjamų daiktų ir visuomenėje užimamos padėties. Iš tiesų

šių dalykų naudą savo gyvenimui galime pajusti ir pamatyti iš karto konkrečioje tikrovėje. Todėl gali būti sunku netgi pagalvoti apie mūsų santykio su meilės Dievu, kurį sutinkame giliai savo širdyje, svarbą ir rasti laiko šiam santykiui puoselėti.

„Bet kas, kas nori sukurti šiame pasaulyje šeimą, kuri moko vaikus džiaugtis kiekvienu blogjįveikiančiu poelgiu, šeimą, rodančią, kad Dvasia gyva ir veikia, sulauks mūsų dėkingumo ir pripažinimo.“ (AL 77)

Dievas – Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia – tai meilės bendrystė. Kadangi esame sukurti pagal Dievo paveikslą, esame skirti santykiui – mylėti ir būti mylimi. Tai įrašyta mūsų

DNR! Kad iš tiesų suprastume tai savo širdimi, turime puoselėti santykį su Dievu – Tėvu, Sūnumi ir Šventąja Dvasia, pasitelkdami refleksiją ir bendravimą su juo.

Dievas Trejybė yra meilės bendrystė, o šeima – jo gyvas atspindys. (AL 11)

Šiame kontekste Santuokos sakramentas nėra tik socialinė norma – jis simbolizuoja viešą poros įsipareigojimą vienas kitam, ir per tai pora gauna Dievo palaikymo malonę savojoje santuokoje. Kai pora įsipareigoja visą gyvenimą trunkančiam meilės santykiui, žinodami, kad juos pa-

laiko ne tik artimųjų ir draugų meilė, bet ir Dievo malonė, tai tampa stiprybės šaltiniu jiems pradant savo kelionę. Jų bendrą kaip vyro ir žmonos gyvenimą ir santykių, kuriuos jie kuria su savo vaikais ir aplinkiniu pasauliu, tinklą persmelks ir stiprins šio sakramento malonė.

Santuoka yra brangus ženklas, nes „kai vyras ir moteris švenčia Santuokos sakramentą, Dievas tarsi atsispindi“ juose; jis įspaudžia juose savo bruožus ir neišdildomos savo meilės žymę. Santuoka yra Dievo meilės ikona. (AL 121)

Šeimos, kurios įsipareigoja ištikimybei, stabilumui ir meilei, yra Dievo meilės pasaulyje švyturiai. Popiežius Pranciškus teigia, kad kiekviena šeima, nepaisant jos silpnųjų, gali būti šviesa pasauliui.

Dievas yra aukščiausias gyvybės Kūrėjas. Dievas sukūrė žmones pagal savo paveikslą ir panašumą. Popiežiui Pranciškui santuokinės meilės idealas yra nuolatinis jos atvirumas vaisingumui, kuris dovanoja vaikus ir padeda porai peržengti save. Tikra meilė visuomet mus atveria kitiems, ji niekada neužsidaro savyje. Pora, gimdanti naują gyvybę, – tai gyvas Dievo, kuris yra visos gyvybės šaltinis, paveikslas.

Bažnyčia remia santuoką kaip neišardomą vyro ir moters sąjungą, atvirą gyvybės galimybei. Popiežius Pranciškus mums primena, kad į tuos žmones, kurių šeimyninė situacija kitokia, „Bažnyčia žvelgia Viešpaties Jėzaus akimis, kuris siūlo savo beribę meilę kiekvienam be išimties“ (AL 54).

Krikščionys, kad ir kokia būtų jų šeimos situacija, yra Bažnyčios nariai. Popiežius Pranciškus primena, kad jiems reikalingas toks pastoracinis palydėjimas, kuris galėtų pasiekti juos ten, kur jie yra, ir tokiu būdu, kuris vestų juos pastoraciniu įžvalgumo ir atsivertimo keliu.

„Nė viena netvirta ar naujai gyvybei uždara sąjunga nelaiduoja visuomenės ateities.“ (AL 52)

Popiežius Pranciškus itin vertina šeimas, kurios rūpinasi savo pagyvenusiais giminaičiais, nepaisydamos naštos, kuri gali tekti ir kitiems šeimos nariams. Tokios šeimos liudija gyvybės šventumą visose jos stadijose. Popiežius ragina Bažnyčią padėti ir remti tokias šeimas ir palaikyti vyresnius jų narius. Šventasis Tėvas itin vertina šeimas, besirūpinančias savo artimaisiais, turinčias specialiųjų poreikių. Jos liudija kiekvieno žmogaus

gyvybės vertę, „besirūpindamos žmogaus gyvybės trapumo slėpiniu“.

„Didžiulio pagyrimo nusipelno šeimos, su meile priimančios sunkų išbandymą, kurį reiškia neįgalus vaikas. <...> Šeima, kuri, kupina tikėjimo, priima neįgalųjį, gali pažinti bei laiduoti kiekvienos gyvybės su jos poreikiais, teisėmis bei galimybėmis kokybę bei vertę.“ (AL 47)

„...Ypač brangintini šeimų susivienijimai bei sąjūdžiai, dvasiniu ir socialiniu aspektu besidarbuojantys garbaus amžiaus žmonių naudai. <...> Šiandien visaip mėginant pašalinti mirties momentą, juo labiau būtina branginti baigiamąjį gyvenimo tarpsnį.“ (AL 48)

Jėzus, gyvendamas žemėje, nuolat rodė rūpestį ir atjautą šeimoms. Jo Šeimos Evangelija buvo ne virtinė abstrakčių idėjų, bet konkretus paguodos ir paramos kiekvienai šeimai šaltinis, ypač patiriančiai sunkumus. Pavyzdžiui:

- Jis patarnavo jaunavedžių porai pasakojime apie vestuvių puotą Galilėjos Kanoje;
- Jis aplankė sergančią Petro uošvę;
- Jis parodė užuojautą, išgirdęs apie mirtį Lozoriaus ir Jajiro namuose;
- Jis atsiliepė į Najino našlės raudą dėl mirusio sūnaus;
- Jis išgirdo tėvo, kurio sūnus sirgo epilepsija, maldavimus.

„Meilės ir ištikimybės sandora, kuria gyveno Šventoji Šeima iš Nazareto, aikštėn iškelia pradą, ugdantį šeimą ir darantį ją gebančią geriau sutikti gyvenimo ir istorijos vingius. Juo remdamasi kiekviena šeima, net ir būdama silpna, gali tapti šviesa pasaulio tamsybėje.“ (AL 66)

Jėzus taip pat pabrėžė santuokos neišardomumą. Jis kalbėjo: „Ką tad Dievas sujungė, žmogus teneperskiria“ (Mt 19, 6).

Tačiau Jėzus visuomet skelbė Gailestingumo Evangeliją ir nė vienas nebuvo už jo meilės ribų. Popiežius Pranciškus ragina šiandienos Bažnyčią lydėti visas šeimas ir joms tarnauti, taip, kaip elgėsi Jėzus, įskaitant ir tuos žmones, kurių santuokos subyrėjo, ir tuos, kurių sąjungų Bažnyčia nepripažįsta galiojančiomis.

Šiandien, kai gyvenimo tempas toks pašėlęs, švelnumo dorybė šeimoje tampa labai svarbi. Vienoje iš psalmių ant motinos rankų miegančio pamaitinto kūdikio

paveikslas – tai konkretus Dievo ir jo žmonių meilės įvaizdis. Jis spinduliuoja meilę ir švelnumą. Dievas visą laiką žvelgia į mus su švelnia meile! Kaip tik šią akimirką Dievas žvelgia į čia susirinkusius meilės kupinu žvilgsniu. Kartais šeimoje mylintis žvilgsnis geba tai išreikšti. Įsivaizduokite, ką šeimoje gali padaryti mylintis žvilgsnis, skirtingai nei niekinantis ar smerkiantis dėbtelėjimas, ar dar blogiau – kai žmonių akys niekada nesusitinka.

Meilės horizonte, tokiam esminiam krikščioniškajai santuokos ir šeimos patirčiai, išsiskiria dar viena dorybė, dažnai ignoruojama šiais karštligišku ir paviršutinišku santykių laikais, – švelnumas. (AL 28)

Nėra tobulos šeimos, tačiau yra daug nuostabių šeimų. Šeima – tai iš daugybės realijų sudaryta sudėtinga mozaika – su visais savo džiaugsmiais, viltimis ir problemomis. Popiežius Pranciškus pabrėžia, kad visos šeimos,

nepaisant jų sudėties ir modelio, yra apgaubtos Dievo meilės. Tuo pat metu neturėtume parasti suvokimo, jog svarbiausios krikščioniškos santuokos ir šeimos vertybės atitinka žmogiškajai egzistencijai būdingą troškimą.

Dėkoju Dievui už gausybę šeimų, kurios nors ir toli gražu nelaiko savęs tobulomis, gyvena meile, įgyvendina savo pašaukimą ir žengia pirmyn nepaisydamos gausių suklypimų pakeliui. Sinodo apmąstymai rodo, jog nėra idealios šeimos stereotipo, bet egzistuoja marga mozaika, sudaryta iš džiaugsmo, dramų ir rūpesčių kupinos tikrovės. (AL 57)

5. Diskusija (20 min.).

Palyginkite šią santuokos viziją su šiuolaikinėje žiniasklaidoje vaizduojama šeima.

- Kuo jos skiriasi?
- Palyginkite popiežiaus Pranciškaus Dievo suvokimą su savuoju Dievo įvaizdžiu.
- Kas šioje diskusijoje jus nuramino, o kas sukėlė prieštaravimų?

6. Užsirašykite dalyvių atsakymus.

7. Skirkite akimirką ramiam apmąstymui tyloje, o galbūt klausant muzikos (5 min.).

8. Arbata / Kava.

TREČIASIS SUSITIKIMAS

Dievo svajonė apie meilę

Meilė yra daug daugiau nei mums primestas įstatymas: „kadangi Dievas mus pirmas pamilo“ (plg. 1 Jn 4, 10), meilė nebėra vien „įsakymas“; tai yra atsakas į meilės dovaną, kuria Dievas artinasi prie mūsų (Pasidalinkite Gerąja Naujiena: Nacionalinė direktyva katechezei Airijoje, 59).

1. Pasveikinimas, įvadas ir apžvalga (5 min.).

Sveiki sugrįžę. Per pirmąjį susitikimą apžvelgėme šeimos gyvenimo tikrovę šiandien. Praeitą kartą aptarėme šeimos gyvenimo idealą, perteikiamą kultūros, ir kaip jį patiriame mes.

Po to susipažinome, ką popiežius Pranciškus kalba apie šiandienės šeimos gyvenimo idealą. Pradėsime prisimindami kai kuriuos pagrindinius punktus, iškilusius per praeito susitikimo diskusiją.

2. Vaizdo įrašas Nr. 3.1 „Kas yra meilė vaikų ir suaugusiųjų akimis“ (5.06 min.).

Populiariojoje kultūroje labai trokštama meilės, ypač tokios, kuri išliktų. Šiame vaizdo

klipe rodoma svajonė apie meilę, atspindėtą šiuolaikinės kultūros, ypač populiariosios.

3. Diskusija (20 min.)

Dalyviams užduodami šie klausimai:

- Kas jums padarė įspūdį šiame vaizdo klipse?
- Palyginkite čia perteikiamus jausmus su savo juo meilės suvokimu.

4. Vaizdo įrašas Nr. 3.2 „Meilė Dievo svajonėje pagal Amoris laetitia (20.07 min.)

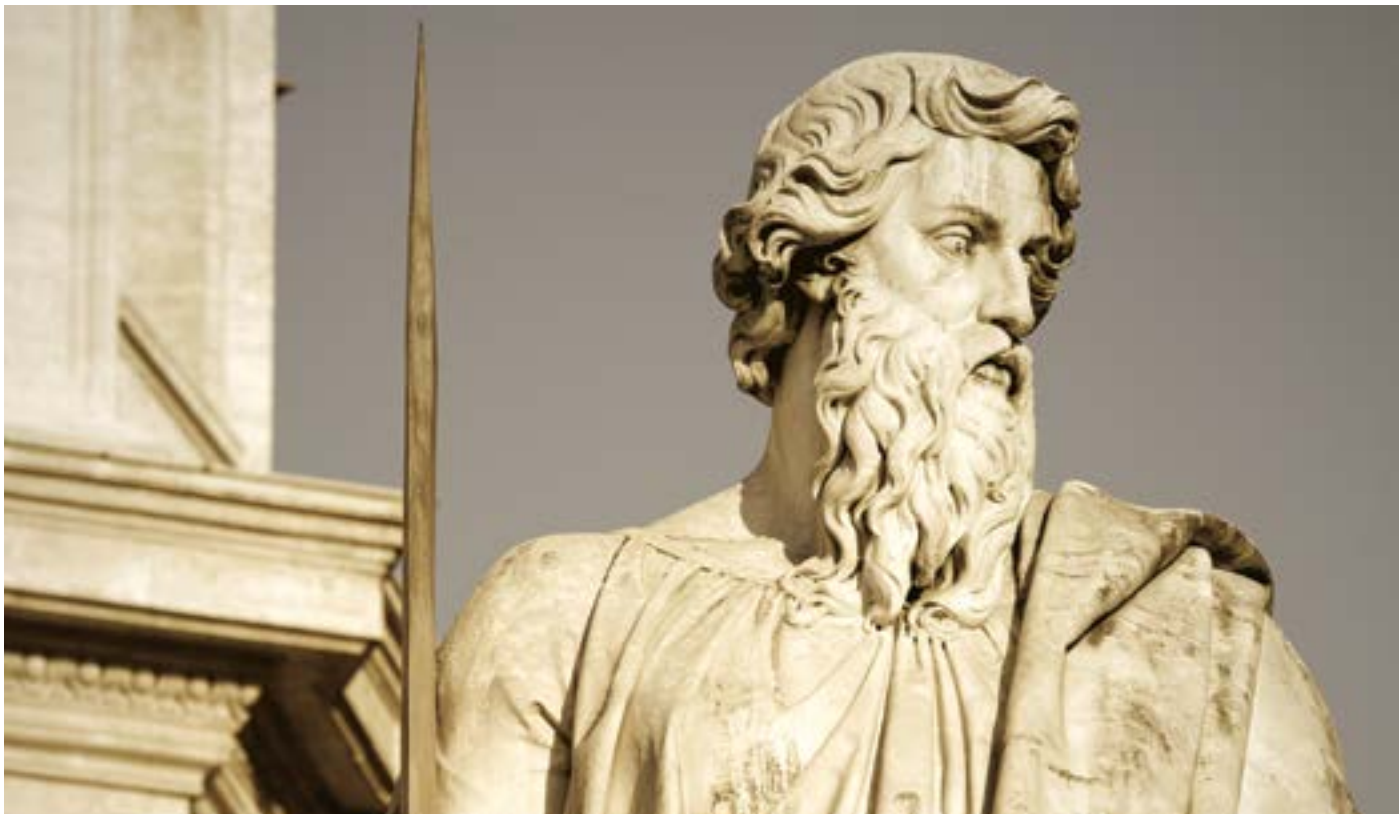
Popiežius Pranciškus remiasi šv. Pauliaus mintimis apie meilę iš Pirmojo laiško korintiečiams (13, 4–7). Šventasis Paulius perdavė Jėzaus žinią apie meilę pirmiesiems krikščionims. Štai keletas popiežiaus Pranciškaus įžvalgų:

- **Meilė yra brandinama šeimos gyvenimo kasdienybėje:** meilė tarp žmonių auga ir keičiasi augant ir keičiantis žmonėms. Tam, kad gebėtume brandžiai mylėti kitą, turime išsiugdyti tarpasmeninių įgūdžių arsenalą, padedantį suvokti, kas svarbu, o kas ne mūsų elgesyje su kitais.

Vienas dalykas, kuris galėtų mums padėti išsiugdyti minėtus įgūdžius, yra šv. Pauliaus mokymo apmąstymas.

- **Meilė yra kantri:** kantrybė įsišaknija, kai pripažįstame, kad kiti žmonės taip pat turi teisę gyventi šiame pasaulyje, būdami tokie, kokie yra. Neturėtume siekti, kad viskas būtų taip, kaip mums labiausiai patinka, ar kad visi būtų tokie, kokių mums norėtūsi. Kai ugdome tokį požiūrį, tampame gailestingi ir labiau pasirengę priimti kitą su jo skirtingumu ir trūkumais. Būti kantriam reiškia būti lėtam pykti.

„ Jei neugdysime kantrybės, visada rasime dingstį piktai atsakyti ir galop su mumis bus neįmanoma sugyventi, pasidarysime antisocialūs, negebantys sutramdyti impulsų, o šeima virs mūsų lauku. „ (AL 92)

- **Meilė yra maloninga:** veiksmai kalba garsiau nei žodžiai. Gerumas atsiskleidžia mūsų poelgiuose. Būti geram reiškia būti pasirengusiam padėti kitiems. Kaip sakė šv. Ignacas Lojola: „Meilę labiau parodo veiksmai nei žodžiai.“
- **Meilė nepavydi:** jei ką nors iš tiesų mylime, džiaugiamės, kai jam sekasi ar kas

nors gero nutinka. Tikra meilė vertina kitų talentus ir pasiekimus. Ji pripažįsta, kad kiekvienas turi savo kelią į laimę, savo talentus ir kad jam skirtas unikalus gyvenimo kelias. Meilė skatina mus ieškoti būdų, kaip padėti visuomenės atstumtiesiems.

“Pavydas yra liūdesys dėl kito gerovės, liudijantis, kad mums kitų laimė nerūpi, nes visą dėmesį esame sutelkę į savo pačių gerovę. Meilė verčia išeiti iš savęs, o pavydas spaudžia į save koncentruotis.” (AL 95)

- **Meilė nesididžiuoja:** meilė meta iššūkį mąstysenai, pagal kurią vienas žmogus už kitą yra kažkuo pranašesnis. Meilė puose-

lėja nuolankumą ir vengia didžiuotis savo pasiekimais. Žmonės, kurie myli, yra mažiau susitelkę į save ir daugiau į kitus.

“Krikščioniškos meilės logika nėra jaustis aukštesniam už kitus bei rodyti jiems savo galią, bet: „kas panorėtų būti pirmas tarp jūsų, tebūnie jūsų vergas.” (Mt 20, 27), (AL 98)

- **Meilė nėra šiurkšti:** meilė niekada neverčia kitų kentėti. Ji nėra šiurkšti, nemandagi ar žiauri. Ji reikalauja, kad mes išmoktume, kaip reikia klausytis, kalbėti ir patylėti. Ji skatina pagarbą kitų žmonių laisvei.

Žodžiai yra galingi įrankiai. Turime išmokti vartoti žodžius taip, kaip tą darė Jėzus – paguosti ir padrąsinti kitą, užuot sumenkinus, nuliūdinus ar paniekinus.

“Norint autentiškai susitikti su kitu, būtina maloniai žvelgti į jį. Tai neįmanoma karaliaujant pesimizmui, išryškinančiam kitų trūkumus ir klaidas.” (AL 100)

- **Meilė yra dosni:** meilei labiau rūpi mylėti nei būti mylimai. Popiežius Pranciškus cituoja šv. Tomą Akvinietį, kuris kalba apie motinas kaip apie labiausiai mylinčiųjų pavyzdį: jos stengiasi labiau mylėti nei būti mylimos. Meilė nereikalauja gražos.
- **Meilė nesusierzina:** kartais galime jausti pagundą su kitais elgtis nekantriai, stokodami supratingumo, netgi piktai vien dėl to, kad jie yra tokie, kokie yra. Dėl to šie žmonės gali pradėti manyti, jog jie mus vargina ar net yra Beverčiai. Meilė taip nesielgia.

“Jei reikia kovoti su blogiu, kovokime, tačiau vidiniam smurtui visada sakykime ne.” (AL 104)

- **Meilė bjaurisi tik neteisybe:** jausti pagundą elgtis priešiška su kitu žmogumi yra kas kita, nei jai pasiduoti, kaip sako šv. Paulius: „Rūstaudami nenusidėkite; tegul saulė nenusileidžia ant jūsų rūstybės“ (Ef 4, 26). Popiežius Pranciškus mus ragina neužbaigti dienos nesusitaikius su savo šeimos nariais.
- **Meilė atleidžia:** kai mus įžeidžia ar nuvilia, nėra lengva atleisti. Tai reikalauja iš įžeisto žmogaus aukos, kilniadvasiškumo ir atvirumo. Šiandien žinome, kad pirmiausia turime priimti save ir atleisti sau, kad galėtume priimti kitus ir jiems atleisti. Nuostata, kad kalti kiti, nuveda į pagiežą, kuri yra priešinga atlaidumui.

“Jei pripažįstame, kad Dievo meilė yra besąlyginė, kad Dievo meilės nereikia nei pirkti, nei už ją atmokėti, tada kitus galėsime mylėti labiau už viską, atleisti jiems net ir tada, kai jie mums buvo neteisingi.” (AL 108)

- **Meilė džiaugiasi drauge su kitais:** kai šeimoje kas nors gera nutinka vienam, jis turėtų būti tikras, kad kiti džiaugsis kartu su juo. Kad gebėtume džiaugtis drauge su kitais, turime išmokti sutelkti dėmesį į jų orumą ir vertinti jų gebėjimus bei gerus

darbus, užuot žvelgę į trūkumus. Visuomet svarbu atsiminti, kad nė vienas nesame tobulas – visi turime gerų ir blogų savybių. Jei neišmoksime džiaugtis kitų gerove, save pasmerksime bedžiaugsmi egzistencijai.

„ Jei neugdysime savo gebos džiaugtis kito geriu ir dėmesį pirmiausia telksime į savo poreikius, pasmerksime save džiaugsmo stokojančiam gyvenimui, nes, pasak Jėzaus, „palaimingiau duoti negu imti.“ (Apd 20, 35), (AL 110)

- **Meilė visa pakelia:** meilė mus skatina apie kitus atsiliepti gerai. Tai nereiškia būti akliems kitų klaidoms, bet matyti jų trūkumus ir silpnynes platesniame kontekste, pripažįstant, kad kiekvienas mūsų

esame sudėtingas šviesos ir šešėlių derinys. Kai tikime, jog meilė neprivalo būti tobula tam, kad būtų tikra, galime suvokti, jog kitas žmogus mus myli labiausiai kaip tik sugeba.

„ Todėl jei per daug reikalausiu, jis (kitas) man tai kaip nors leis suprasti, nes negalės imtis ir nesiims dieviškosios būtybės vaidmens ir netarnaus visiems mano poreikiams. Meilė gyvuoja greta su netobulumu.“ (AL 113)

- **Meilė viskuo tiki:** šiame kontekste „tikėti“ reiškia „pasitikėti“. Meilė pasitiki – tai reiškia, jog ji suteikia laisvę ir nesiekia dominuoti, valdyti bei kontroliuoti. Ši laisvė skatina nepriklausomybę ir atvirumą mus supančiam pasauliui. Ji įgalina žmones atvirai dalintis vieniems su kitais, o ne lik-

ti užsisklendusiems bijant pasmerkimo ar įtarimų. Meilė vengia apgaulės, netikrumo ir melo. Ji leidžia kiekvienam šeimos nariui, abiem sutuoktiniams plėtoti savo asmeninius interesus bei veiklas taip pat, kaip ir tarpusavio santykius.

„Meilė pasitiki, palieka laisvėje, atsisako viską kontroliuoti, turėti savo žinioje, valdyti.“ (AL 115)

- **Meilė viskuo viliasi:** meilė tikisi geresnės ateities. Visa, įskaitant ir žmones, gali pasikeisti. Net jei pokytis neįvyksta šiame pasaulyje, krikščionys gyvena amžinojo gyvenimo viltimi ir tikisi, kad Dievo svajonė apie žmoniją išsipildys kitame gyvenime.
- **Meilė visa pakelia:** meilė pasirengusi išverti sunkumus ir išlikti tvirta, o jei reikia, atremti iššūkius. Ji niekada nepasiduoda – net ir tamsiausią valandą. Yra nepaprastų pavyzdžių, kai sutuoktiniai tam tikrose situacijose nepaisydami sunkumų ir toliau rūpinasi vienas kitu. Tarpusavio paramos ir meilės dvasia šeimos išveria didžiausią skausmą, ligas ir finansinius sunkumus.

„Krikščioniškas idealas, ypač šeimose, yra meilė nepaisant visko.“ (AL 119)

5. Diskusija (20 min.).

- Kaip manote, kurias iš šių meilės savybių turėtumėte ugdyti savajame gyvenime ir savo šeimoje?
- Kas, jūsų manymu, gali būti sunkiausia? Kodėl?
- Kur esate patyrę meilę, pasireiškiančią veiksmu?

6. Užsirašykite dalyvių atsakymus.

7. Skirkite akimirką ramiam apmąstymui tyloje, o galbūt klausant muzikos (5 min.).

8. Arbata / kava.

TRUMPAI APIE TEMĄ

Popiežius Pranciškus nori padėti mums suprasti krikščionišką žinią apie meilę. Jis pasitelkia šv. Pauliaus mokymą apie meilę jo Pirmajame laiške korintiečiams.

Meilė auga ir keičiasi šeimose augant ir keičiantis žmonėms. Meilė nepivalo būti tobula, kad būtų tikra. Tačiau mes galime išmokti vieni su kitais bendrauti tokiais būdais, kurie padeda meilei augti.

Meilė yra kantri: neturėtume tikėtis, kad viskas bus taip, kaip norime. Būti kantriam reiškia gebėti neskubėti pykti.

Meilė yra maloninga: meilė – daugiau nei jausmas. Ji susijusi su tuo, kaip mes elgiamės, o ypač kaip žvelgiame į kitus. Už iš meilės atliktą veiksmą nesitikima atlygio.

Meilė nepavydi: meilė vertina kitų pasiekimus. „Ji išlaisvina iš kartaus paveldo skonio.“ (AL 95)

Meilė nesididžiuoja: meilė mums neleidžia jaustis pranašesniems už kitus.

Meilė nėra šiurkšti: meilė skatina mus Jėzaus žodžiais paguosi ir padrąsinti, o ne menkinti, liūdinti ar niekinti.

KETVIRTASIS SUSITIKIMAS

Santuokinė meilė, auganti iki brandos

Krikščionims šeima yra pirmoji Bažnyčios patirtis: „Namai turėtų būti pirmoji Bažnyčia, kurių vaikai pažįsta ir kurioje jiems primenama apie Dievą bei padedama melstis.“ Šeima yra namų Bažnyčia, kur pirmiausia išgyvename krikščionybę, kur išsiaiškiname, iš ko susideda krikščioniškasis gyvenimas, kur mokomės įsitikinimų ir vertybių bei ugdome melsdamiesi (Pasidalinkite Gerąja Naujiena: nacionalinė direktyva katechezei Airijoje, 83).

1. Pasisveikinimas, įvadas ir apžvalga (5 min.).

Taigi jau aptarėme šeimos gyvenimo realybę, savo šeimyninio gyvenimo idealą ir meilės praktiką šeimoje. Šįsyk mūsų paskaita sudaryta iš dviejų dalių. Pirmojoje dalyje aiškinsimės, ką popiežius Pranciškus kalba apie seksualinę meilę mylinčioje poroje. Po

to aptarsime tėvų ir vaikų santykius bei pažvelgsime, ką popiežius Pranciškus sako tėvams, seneliams ir kitiems suaugusiems, kurie yra svarbūs vaikų gyvenime. Ar galime vėl prisiminti pagrindines sėkmingos diskusijos taisykles?

2. Vaizdo įrašas Nr. 4.1 „Meilė mūsų šeimose – vaikų piešiniai“ (3.50 min.).

Ant sienos iškabinkite besiruošiančių pirmajai Komunijai vaikų piešinius, kuriuose vaizduojama, kaip jie yra patyrę meilę šeimoje. Dalyviai kviečiami apžiūrėti šią parodą. Jei dėl kokios nors priežasties to padaryti neįmanoma, parodykite trumpą vaikų

iš visos Airijos piešinių vaizdo klipą apie tai, kaip jie patyrė meilę savo šeimose, arba atsisųskite ir parodykite piešinių nuotraukas. Piešinių kopijų paketą galite parsisiųsti iš Pasaulinio šeimų susitikimo biuro.

3. Diskusija (15 min.).

Dalyviams užduodami šie klausimai:

- Kas jums padarė didžiausią įspūdį šiuose piešiniuose?
- Ką tikėjotės pamatyti?
- Ar kas nors jus nustebino?
- Kuo jie susiję su jūsų vaikyste?
- Kaip jie susiję su jumis dabar?

4. Vaizdo įrašas Nr. 4.2 „Santuokinės meilės brandos kelionė pagal Amoris laetitia“ (14.32 min.).

Santuokinė meilė tarp vyro ir žmonos, pasak popiežiaus Pranciškaus, yra aukščiausia draugystės forma. Ji turi visus tikros draugystės bruožus: rūpestį kitu, abipusiškumą, intymumą, šilumą, ištikimybę ir stabilumą. Santuokoje pora įsipareigoja dalintis ir formuoti visą gyvenimą neišardomoje, ypatingoje sąjungoje.

Popiežius Pranciškus teigia, kad erotinis meilės lygmuo nėra „leistinas blogis ar našta, kurią reikia toleruoti šeimos labui“. Veikiau tai turi būti suvokiama kaip Dievo dovana, praturtinanti sutuoktinių santykius.

Lytiškumas neatsiejamas nuo tarnavimo tokiai santuokinei draugystei, nes skirtas tam, kad kitas pilnatviškai gyventų. (AL 156)

Popiežius Pranciškus ragina poras stengtis branginti vienas kito, kaip asmens, šventumą, neįsivaikant poreikio savintis. Jis perspėja dėl vartotojiško mentaliteto, kuris nori

pirkti, savintis ar vartoti, mentaliteto, kuris neturi laiko pripažinti ir vertinti grožį, tačiau yra susitelkęs į malonumą.

Švelnumas ... yra meilės, kuri išlaisvina iš egoistinio troškimo turėti, apraiška. Jis verčia mus tartum virpėti nepaprasta pagarba kitam asmeniui ir baimingai stengtis jam nepakenkti ar neatimti jo laisvės. (AL 127)

Atvirumas naujai gyvybei yra šerdyje to, kas reiškia būti krikščioniška šeima. Pora, suteikianti vaikui gyvybę, yra gyvas Dievo, sukūrusio ir palaikančio visa, kas gyva, pa-

veikslas. Atviros naujai gyvybei poros meilė niekada nėra susitelkusi vien į save, tačiau atvira ir kitam. Tai – tikros meilės ženklas, kuris visuomet atviras kitiems.

Nuo pat pradžios meilė atmeta kiekvieną impulsą užsisklęsti savyje bei atsiveria vaisingumui, pratęsiančiam jos pačios gyvavimą. (AL 80)

Tačiau santuoka buvo įsteigta ne vien dėl prokreacijos, bet ir tam, kad tarpusavio meilė galėtų išsiskleisti įsipareigojančio santykio kontekste, taip augdama ir bręsdama.

Ji yra paženklinta abipusės pagarbos, laisvės ir švelnumo, ji ypatinga, ištikima ir atvira naujai gyvybei.

Santuoka yra draugystė, nestokojanti aistros bruožų, bet visada orientuota į vis tvirtesnę ir intensyvesnę sąjungą. (AL 125)

Tėvai krikštija savo vaikus, kad jie gautų tikėjimo dovaną. Tikėjimas – tai Dievo dovana. Per tėvus Dievas įgalina tikėjimo dovaną augti ir skleisti. Per sakramentą pasėta sė-

kla tėvams padedant, padrąsinant ir rūpinantis gali sužydėti. Mes nesame tikėjimo dovanos savininkai – ji mums patikėta, kad ją puoselėtume ir ja rūpintumės.

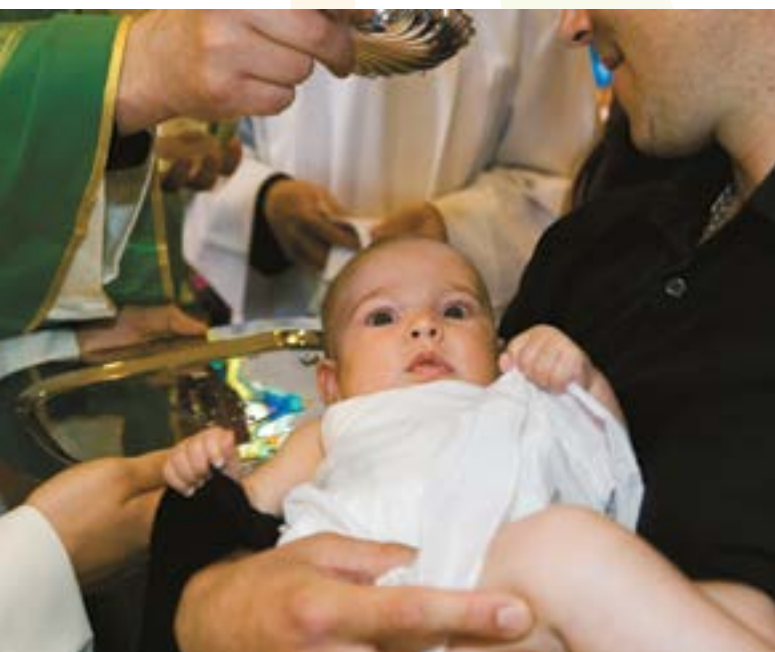
„Vaikų auklėjimą turėtų ženklinti tikėjimo perdavimas, kuris šiandien susiduria su sunkumais dėl dabartinės gyvensenos, darbo laiko, šiandienio sudėtingo pasaulio, kuriame daug kas, kad išgyventų, karštingai skuba. Nepaisant to, šeima ir toliau turi išlikti vieta, kur mokomasi suvokti tikėjimo motyvus bei grožį, melstis ir tarnauti artimui.“ (AL 287)

Tėvai yra pirmieji ir pagrindiniai savo vaikų ugdytojai. Svarbiausias dalykas, kurio tėvai moko vaikus, tai – meilė. Vaikai suvokia, kas yra meilė, kai patiria, jog tėvai juos myli. Vaikai mato veiklią meilę, kai tėvai ją išreiškia jiems ir vienas kitam. Tėvų meilė vaikams ir vieno kitam yra panašiausia į Dievo meilę. Tėvų tarpusavio meilė vaikams yra tokia pat

svarbi kaip ir kiekvieno iš jų meilė vaikui. Jei dėl kokių nors priežasčių vaikas gyvena tik su vienu iš tėvų, tuomet patirdamas jo meilę vaikas mato geriausią meilės, panašios į Dievo meilę, pavyzdį. Popiežius Pranciškus mums taip pat primena esminę platesnio šeimos rato, suteikiančio vaikams meilės patirtį, svarbą.

„Kiekvienas kūdikis turi teisę patirti motinos ir tėvo meilę; jie abu yra būtini sveikam ir darniam brendimui... Tai ne tik atskirai tėvo ir motinos meilė, bet ir jų tarpusavio meilė, suprantama kaip savosios egzistencijos šaltinis, kaip saugus lizdas ir šeimos pamatas.“ (AL 172)

Vaikai išmoksta pasitikėti, kai suvokia, jog gali pasikliauti savo tėvais ir kad tėvai visomet juos mylės, kad ir kokios būtų jų klaidos ir nesėkmės. Jei vaikas turi priežastį tuo abejoti, tai sukelia skausmą ir daugybę emociinių sunkumų, labai apsunkinančių jo kelią į brandą. Tokiam vaikui ateityje taip pat bus sunku pasitikėti kitais, taip pat ir Dievu.

Suaugusieji perduoda savo vaikams tikėjimą įvairiausiai sąmoningais ir nesąmoningais būdais. Jei vaikai patiria pagarbą, rūpinimąsi kitu, dosnumą ir atjautą, jie mokosi būti pagarbūs, dosnūs ir atjaučiantys kitus. Ir priešingai, patirdami pyktį, pagiežą, atstūmimą, pavydą ar smurtą, tampa piktavaliai, šiurkštūs ir nekantrūs kitiems žmonėms.

Svarbu mokyti vaikus pripažinti savo klaidas ir prašyti atleidimo. Vaikai, kurių elgesys su meile koreguojamas, jaučia, kad jais rūpi-

namasi. Maži vaikai yra linkę susikoncentruoti į save, kadangi jie dar nėra patyrę platesnio pasaulio. Tad reikia jiems padėti suprasti, jog jų pasaulyje esama ir kitų žmonių, kurių poreikiai taip pat turi būti patenkinti.

Nelengva išmokyti vaikus priimti teisingus sprendimus, kurie jiems padėtų suprasti, ką daryti ir ko vengti, kai šalia nėra tėvų. Nepakanka tik protu suvokti, kas yra gera, o kas bloga, reikia turėti ir giluminį gėrio pajautimą ir jo trokšti.

Šeima yra pirmutinė žmogiškųjų vertybių mokykla, kur mokomasi tinkamai naudotis laisve. Kai kurie polinkiai subręsta vaikystėje ir taip giliai įsispaudžia, kad visą gyvenimą išlieka kaip teigiama emocija kokios nors vertybės atžvilgiu ar kaip spontaniškas tam tikrų elgsenų atmetimas (AL 274)

“ Nors mūsų sąžinė siūlo tam tikrą moralinį sprendimą, kartais viršų paima kiti mus traukiantys dalykai, jei nesame pasiekę, kad protu suvokiamas gėris būtų įsišaknijęs mumyse kaip tvirtas emocinis polinkis, kaip gėrio skanumas, nusveriantis visus kitus patrauklius dalykus ir leidžiantis suvokti, jog tai, ką suvokiame kaip gėrį, yra taip pat gėris mums čia ir dabar. ” (AL 265)

Mūsų laikais, kai seksas taip subanalintas, pagal vaiko amžių tinkamas lytinis ugdymas tampa labai svarbus. Jis turėtų būti perteikiamas meilės ir abipusio savęs dovanojimo kontekste. Jaunimui reikia padėti suprasti, jog jie yra užverčiami informacija, kuri ne-

padeda jiems tapti brandesniems. Jaunuo- liams reikėtų padėti siekti teigiamos įtakos bei ją atpažinti ir atmesti tokią, kuri iškreipia gebėjimą iš tiesų mylėti. Visame tame pa- grindinis vaidmuo tenka tėvams.

“ Lytinis auklėjimas taip pat turėtų aprėpti pagarbą skirtingybei ir to branginimą, nes tai padeda kiekvienam įveikti užsisklendimą savyje bei atsiverti priimti kitą. <...> Atsisakius skirtingybės baimės, galima išsilaisvinti iš savosios būties imanentiškumo ir žavėjimosi savimi. ” (AL 285)

5. Diskusija (20 min.).

- Kas mane labiausiai sujaudino?
- Kaip tai susiję su mano paties gyvenimu?

6. Užsirašykite dalyvių atsakymus.

7. Skirkite akimirką ramiam apmąstymui tyloje, o galbūt klausant muzikos (5 min.).

8. Arbata / Kava.

TRUMPAI APIE TEMA

Santuokinė meilė išreiškiama per gilią draugystę, taip pat ir erotinę meilę, įgalinančias poras meilę augti ir bręsti. Santuokinė meilė pasižymi išskirtinumu, įsipareigojimu visam gyvenimui ir atvirumu naujos gyvybės dovanai per vaikus.

Popiežius Pranciškus teigia, kad santuokoje erotinė meilė yra gera savaime, o kai ji išreiškiama su abipuse pagarba ir suvokiant kiekvieno asmens šventumą, tai įgalina porą gilinti ir stiprinti tarpusavio draugystę ir atsidavimą.

Atvirumas naujai gyvybei yra krikščioniškos šeimos šerdyje. Meilė niekuomet nėra susitelkusi į save, ji visada atvira kitiems. Pora, suteikianti gyvybę vaikui, yra gyvas Dievo, visos gyvybės Kūrėjo, ženklas.

Santuoka nebuvo sukurta vien dėl prokreacijos, tačiau tam, kad santuokinė meilė galėtų būti išreikšta įsipareigojančio santykio kontekste ir kad per tai meilė, abipusė pagarba ir supratimas augtų bei klestėtų.

Per krikštą vaikai gauna tikėjimo dovaną, o tėvai yra pirmieji ir svarbiausi žmonės, padedantys, kad jų vaikų tikėjimas augtų ir vystytųsi. Kiti, pavyzdžiui, katalikiškų mokyklų mokytojai, kunigai bei parapijose tarnaujantys asmenys, padeda tėvams atlikti šį vaidmenį.

Vaikai pirmiausia iš tėvų sužino, ką reiškia mylėti bei būti mylimais, ir taip gali bręsti gebėdami su meile ir pasitikėjimu kreiptis į kitus ir Dievą.

Tėvai perduoda vaikams tikėjimą ne tik žodžiais, bet ir darbais, kokie jie yra žmonės ir kokiomis vertybėmis gyvena.

Šiandien, kai seksas toks subanalintas, yra itin svarbu, kad vaikai gautų lytinį ugdymą, atitinkantį jų amžių bei brandą. Taip jie išmoks atpažinti teigiamą ir neigiamą informaciją, kuria bombarduojami jauni žmonės.

PENKTASIS SUSITIKIMAS

Dievo gailestingumas – nė vienas neatstumtas

Svarbiausia yra nuoširdus pasveikinimas, perkeičiantis nepatogumo ar svetimumo jausmą. Kiekvienas gali ką nors įnešti. Dažnai manantys, kad mažiausiai gali duoti, iš tikrųjų turi gebėjimų ir išvalgų, kurie kitiems gali atverti plačius naujus supratimo ir gyvenimo dėl kitų būdus. Tikėjimas neturėtų būti dar viena iš tų sričių, kuriose mes leidžiame žmonėms jaustis skurdžiais. Kur šeimos gyvenimas sugriuvęs, padėkime šeimai palaikyti šeimų bendruomenės jausmą, net nebegyvenantys kartu žmonės gali įnešti naudingų išvalgų. Krikščionių bendruomenę geriausiai apibūdina tai, kiek ji palaiko šeimas sunkumuose“ (Pasidalinkite Gerąja Naujiena: nacionalinė direktyva katechezei Airijoje, 121).

1. Pasisveikinimas, įvadas ir apžvalga (5 min.).

Sveiki atvykę į penktąjį susitikimą. Taigi jau pažvelgėme į šeimos gyvenimo tikrovę, aptarėme krikščioniškąjį šeimos idealą ir išsiaiškinome svarbą to, kaip šeimoje įgyvendinama meilė. Šįkart kalbėsime apie atotrūkį tarp idealo ir realybės, su kuria visi susiduriame savo šeimose. Nė vienas iš mūsų nėra tobulas, tačiau visi esame apglėbti Dievo

meilės ir gailestingumo. Taigi aptarsime iššūkius, apie kuriuos mums kalba popiežius Pranciškus, kad iš tiesų suvoktume šią visus apimančią meilę ir gailestingumą. Taip pat apmąstysime popiežiaus Pranciškaus žodžius apie jaunavedžių ir besiruošiančiųjų santuokai palydėjimo svarbą.

2. Vaizdo įrašas Vox pop Nr. 5.1 „Dievo gailestingumas – nė vienas neatstumtas. Pasakoja šeimos.“ (13.58 min.)

Trumpi interviu su žmonėmis apie skirtingas jų šeimyninio gyvenimo patirtis. Interviu dalyviai: pora, kuri santuokoje išgyveno krizę, bet ją įveikė; pora, kurios santuoka iš-

ro; tėvai, kurie nusprendė nesituokti; pora, gyvenanti antroje civilinėje sąjungoje; gėjus arba lesbietė; vienišas tėvas ar mama etc.

3. Diskusija (15 min.).

Dalyviams užduodami šie klausimai:

- Ką šie pasakojimai jums kalba?

4. Vaizdo įrašas Nr. 5.2 „Dievo gailestingumas neatstumia pagal Amoris laetitia.“ (13.38 min.)

I DALIS: Dievo gailestingumo praktika (10 min.)

„Meilės džiaugsmo“ popiežius Pranciškus pabrėžia, kad Dievo gailestingumas ir atjauta yra skirta kiekvienam, nepaisant jo santuokinio statuso, lyties, odos spalvos, amžiaus ar socialinės padėties. Jėzus rūpinosi ir buvo gailestingas visiems, ypač esantiems pari-

biuose, net tiems, kurie savo gyvenimo būdu neliudijo, jog tiki Jėzaus mokymu ar priima jo vertybes. Šiandien mes raginami su tokiu pat rūpesčiu ir atjauta žvelgti į visas šeimas, nesvarbu, ar jos atitinka Jėzaus mokymo idealus.

„Nors visada siūlo tobulumą ir kviečia pilnatviškiau atsiliiepti Dievui, „Bažnyčia turi dėmesingai ir rūpestingai lydėti savo silpniausiuosius vaikus, paženklintus sužeistos ir žlugusios meilės, stengdamasi grąžinti jiems pasitikėjimą ir viltį, panašiai kaip uosto švyturio ar fakelo šviesa padeda pasiklydusiems vėl surasti teisingą kryptį ar susiorientuoti audroje.“ (AL 291)

Popiežius Pranciškus ragina pripažinti gėrį, kurio esama netgi netobulose situacijose. Šeimos, kurios gali pasirodyti kaip neatitinkančios idealo, tuo pat metu gali būti meilės, rūpesčio kitais ir tarnystės bendruomenėje, kuriose gyvena ir dirba, oazėmis. Bažnyčia laikosi santuokos, kaip įsipareigojusios, nuolatinės ir atviros naujai gyvybei vyro ir moters sąjungos, idealo. Tačiau Bažnyčia taip pat privalo remti šio idealo neatitinkančias šeimas. „Bažnyčios darbas neretai primena darbą karo lauko ligoninėje.“

Vertinant konkrečios šeimos situaciją iš šalies, galima patekti į negebėjimo suvokti viso situacijos kompleksškumo, apie kurį išorės stebėtojas gali žinoti ne viską, sąsąstus. Dėl savo padėties žmonės gali būti labai nelaimingi, tad reaguoti taip, kad jiems sukeltume dar didesnę nusiminimą, nėra krikščioniška.

Motyvai rinktis civilinę santuoką arba kohabitaciją dažnai yra nulemti ne išankstinių nuostatų ar priešiško sakramentinei santuokai, bet paprasčiausių kultūrinių arba praktinių priežasčių. Pasirinkimas „gyventi susimetus“ neretai priimamas dėl priešiško institucijoms apskritai arba dėl praktinių dalykų, tokių kaip vestuvių šventės išlaidos, tinkamų namų ar nuolatinio gerai apmokamo darbo neturėjimas. Tokiomis aplinkybėmis mes susiduriame su iššūkiu priimti tokias poras taip, kaip Jėzus priėmė samarietę moterį prie šulinio. Jis atsiliėpė į jos tikrosios meilės troškimą, kad išlaisvintų ją iš jos gyvenimo tamsybių ir nukreiptų į Evangelijos džiaugsmo pilnatvę.

„Visą Bažnyčios istoriją ženklina dvi logikos: išstumti ir vėl įtraukti <... > Bažnyčios kelias <...> visada buvo Jėzaus kelias – gailestingumo ir įtraukimo kelias <...>. Bažnyčios kelias yra nė vieno visam laikui nepasmerkti, ant kiekvieno, kuris to nuoširdžiai prašo, išlieti Dievo gailestingumą <... >. Juk tikra meilė visada nepelnyta, besąlyginė ir duodama dovanai! „ (AL 296)

Galime padėti kiekvienam žmogui rasti tinkamą būdą dalyvauti Bažnyčios gyvenime ir patirti besąlygišką Dievo gailestingumą, kuriuo Jėzus apgaubė aplinkinius. Šventosios Dvasios galia paveikti žmones bet kokiomis aplinkybėmis yra milžiniška, jei gebame rasti ir išlaikyti atvirus tinkamus komunikacijos kanalus.

Tokiais atvejais, kai žmonės savo žodžiais ar veiksmais teigia ką nors kita, nei moko Bažnyčia, popiežius Pranciškus pataria pasiūlyti jiems galimybę susipažinti su Evangelijos vertybėmis dalyvaujant maldos su-

sibūrimuose, karitatyvinėse ar socialinėse veiklose. Tačiau jis visuomet pabrėžia, kad durys liktų atviros! Popiežius Pranciškus kalba apie kompleksinę situacijos „nuodėmingumo“ vertinimą.

Kalbėdami apie moralinę atsakomybę, visuomet privalome atsižvelgti į asmens emocinės brandos stygių ar kitus psichologinius bei socialinius veiksnius, sumažinančius, o gal net ir visiškai minimizuojančius moralinę kaltę. Popiežius cituoja Katalikų Bažnyčios katekizmą, kuriame minimos aplinkybės, galinčios sušvelninti moralinę atsakomybę:

„Pakaltinamumą ir atsakomybę gali sumažinti ir net panaikinti nežinojimas, neatidumas, prievarta, baimė, įprotis, nesuvaldomas jausmingumas ir kitos psichinės ar socialinės priežastys. „ (302) (KBK 1735)

Akivaizdžiais minėtų trūkumų atvejais asmuo ar pora gali atsiliepti į Dievo kvietimą su tokiu dosnumu, koks jiems dabar yra įmanomas. Nesvarbu, kokiam kelionės etape asmuo yra dabar, tai – tik vienas iš jo kelionės etapų, kuriame glūdi daugybė galimybių pasikeisti ir pereiti į kitą augimo etapą. Kiekvienas mūsų gali priimti sprendimą ką nors daryti ar ko nors nedaryti, tačiau tik Dievas gali įvertinti nuoširdumą ir reikšmę.

Mažas žingsnelis didelio žmogiškojo ribotumo atvejais Dievui gali patikti labiau nei išoriškai teisinga gyvensena tų, kurie leidžia savo dienas nesutikdami rimtų sunkumų. (AL 305)

Mūsų sąžinė atlieka pagrindinį vaidmenį sprendžiant, ar tai, ką darome, yra teisinga ar klaidinga. Reikia padėti žmonėms išmokti išgirsti tą vidinį balsą, lemiantį, kaip pasielgti, užuot būti blaškomiems nesuskaitomos daugybės balsų, šaukiančių iš šalies. Galime padė-

ti žmonėms susimąstyti, kaip jie galėtų pastiprinti vidinį savo balsą, kad šis kalbėtų Kristaus Evangelijos, o ne pasaulio evangelijos žodžiais. Sąžinė nėra pritarimas tam, ką mums patinka daryti. Mūsų santykiyje su Dievu ji kelia objektivius, o kartais ir sunkius klausimus. Pavyzdžiui:

Išsituokę ir vėl susituokusieji turėtų savęs paklausti, kaip jie elgėsi savo vaikų atžvilgiu, kai santuoką ištiko krizė; ar mėgino susitaikyti; kokia yra palikto partnerio padėtis; kokius padarinius nauja sąjunga turi šeimos likučiams ir tikinčiųjų bendruomenei; kokį pavyzdį jie rodo jaunuoliams, kurie rengiasi santuokai. (AL 300)

Tai pokalbis prieš Dievą ir su Dievu, pokalbis, kurio metu visada privalu visapusiškai atsižvelgti į Bažnyčios mokymą, savo sprendimų įtaką kitiems ir panašiai. Esame

kviečiami lydėti žmones su Kristaus švelnumu, kai šie prisiima asmeninę atsakomybę už savo sprendimus bei veiksmus ir patiria to pasekmes.

5. Diskusija (20 min.).

- Ką manote apie tai, ką kalba popiežius Pranciškus?
- Kas jums atrodo sunkiausia? O kas labiausiai padrąsina?

6. Pertraukėlė

II DALIS: parama jaunavedžiams ir besiruošiantiems santuokai (20 min.)

Popiežius Pranciškus pabrėžia visos bendruomenės svarbą padedant sužadėtinių poroms ruošti santuokai. Pačioms krikščionių bendruomenėms yra naudingas šis svarbus jaunų porų palaikymo darbas jiems augant meile. Geriausias pasirengimas santuokai prasideda vaikystėje, gyvenant mylinčioje šeimoje. Iš jaunų porų nėra tikimasi

išsamaus Katekizmo išmanymo. Svarbiausia, kad vyresnės poros, drąsiai ir dosniai gyvenančios santuokinį gyvenimą, pasidalintų krikščioniškomis vertybėmis ir gerais patarimais su jaunaisiais. Taip pat galėtų pagelbėti ir diskusijų grupės bei pokalbiai bet kokiomis temomis, kurios nuoširdžiai domina jaunus žmones.

„Kiekvienas asmuo santuokai iš tikrųjų rengiasi nuo gimimo. Visa, ką gauna iš šeimos, juos turėtų įgalinti mokytis iš savo istorijos bei padaryti gebančius visiškai ir galutinai įsipareigoti. Galbūt santuokai geriau pasirengia tie, kurie iš savo tėvų, – besąlygiškai vienas kitą pasirinkusių bei nuolat atnaujinančių savo apsisprendimą, – išmoko, kas yra krikščioniškoji santuoka.“ (AL 208)

Poroms turėtų būti primygtinai patariama išsiaiškinti, ko kiekvienas tikisi iš santuokos, kaip jie supranta meilę ir įsipareigojimą, ko vienas iš kito nori ir kokio bendro gyvenimo norėtų abu.

Tokie pokalbiai įgalina poras išsiaiškinti, kas tarp jų yra bendra, ir taip išvengti santuokinio įsipareigojimo, paremto vien aistra.

„Ikisantuokinė ir santuokinė pastoracija pirmiausia turi būti ryšio pastoracija, kai perteikiama tai, kas padeda ir bręsti meile, ir įveikti sunkias akimirkas.“ (AL 211)

Rengiantis santuokai visas dėmesys neturėtų būti sutelktas tik į santuokos ceremoniją kaip šio proceso pabaigą, tačiau į pačią santuoką kaip visą gyvenimą trunkantį įsipareigojimą, grįstą abipuse meile. Labai svarbu, kad poroms būtų pasiekiami reikalingi ištekliai: vietos, žmonės ir paslaugos, kur jie galėtų kreiptis kilus poreikiui. Taip pat svarbu poroms priminti apie Susitaikinimo sakramento galimybę.

Popiežius Pranciškus išskiria šiuos iššūkius, su kuriais susiduria neseniai susituokusios poros:

- Mokymąsi priimti vienas kito skirtumus.
- Atsiskyrimą nuo tėvų.
- Pirmojo vaiko gimimą.
- Finansinių ir kitų praktinių dalykų tvarkymą.

Taip pat kyla ir netikėtų krizių, paveikiančių šeimas įvairiais laikotarpiais ir būdais, kaip antai:

- Įtampos, susijusios su vaikų auginimu įvairiais jų raidos tarpsniais nuo kūdikystės iki paauglystės ir galiausiai su jau suaugusių vaikų išėjimu iš namų gyventi savarankiškai.
- Emociniai, socialiniai ar dvasiniai sunkumai.
- Mokymasis įveikti skirtumus ir atleisti.
- Problemos darbe.

Kartkartėmis dėl mūsų žmogiško silpnumo visose šeimose kyla sunkumų. Todėl labai svarbu, kad poros mokytųsi realistiškai

žvelgti į lūkesčius vienas kito atžvilgiu ir pripažintų bei gerbtų vienas kito stipriąsias puses, taip pat ir silpnybes.

Jaunos meilės šokis žingsnis po žingsnio judant į priekį, šokis nuostabos ir vilties kupinomis akimis neturi sustoti. Per sužadėtuves ir pirmus santuokos metus viltis yra tartum raugas, įgalinantis matyti toliau prieštaravimų, konfliktų ir problemų, visada regėti plačiau. Būtent ji budina visus lūkesčius, skatinančius toliau žengti augimo keliu. Ta pati viltis kviečia pilnatviškai gyventi dabartimi, atiduodant širdį šeimos gyvenimui, nes geriausias būdas pasirengti ir sustiprėti ateičiai yra gerai gyventi dabartimi. (AL 219)

Tai, kas labiausiai galėtų paremti šeimas sunkumų metu, yra jų pačių ar kitos šeimos. Patyrusios ir apmokytos poros gali tapti didžiule atrama kitoms, todėl labai svarbu, kad tokie mokymai jais besidominčioms poroms

būtų lengvai prieinami. Per jų tarnystę Dievo gailėstingumas ir rūpestis yra perteikiamas paramos reikalingoms šeimoms. Popiežius Pranciškus taip pat pabrėžia parapijų svarbą palaikant jaunavedžių poras.

7. Diskusija (15 min.).

- Kas jums padėjo labiausiai rengiantis santuokai?
- Jei teko patirti sunkių laikotarpių, kas pagelbėjo?
- Kaip manote, ar jūs arba jūsų parapija galėtų padėti kitoms sutuoktinių poroms ar besiruošiantiems santuokai?

6. Užsirašykite dalyvių atsakymus.

7. Skirkite akimirką ramiam apmąstymui tyloje, o galbūt klausant muzikos (5 min.).

8. Arbata / Kava.

TRUMPAI APIE TEMĄ

I DALIS

Popiežius Pranciškus atkreipia mūsų dėmesį į begalinį Dievo gailestingumą, kuris pasiekia visus, neatsižvelgiant į tai, kas jie tokie ir ką yra padarę. Jėzus rodė Dievo gailestingumą veiksmu, ištiesdamas ranką tiems, kuriems reikėjo pagalbos, o ypač – labiausiai atstumtiesiems. Šiandien visi esame kviečiami elgtis panašiai. Bažnyčia, nors ir laikosi krikščioniškosios santuokos idealo, yra raginama pasiekti visas šeimas jas palaikydama ir suprasdama.

Nėra išmintinga iš šalies vertinti tam tikrų situacijų iki galo nežinant visų veiksmų, lėmusių tokius pasirinkimus, arba to, kas slypi po išorėje matomais dalykais.

Žmonėms, paskendusiams veikloje ir gyvenimo reikaluose, reikia padėti suprasti, ko Dievas jų prašo, kad jie gebėtų išgirsti vidinį sąžinės balsą tarp daugybės kitų balsų, reikalaujančių dėmesio. Taip pat svarbu žinoti, jog žmonės gali atsilipti į Dievo kvietimą geriausiu jiems tuo metu įmanomu būdu. Visuomet turėtume reaguoti taip, kaip Jėzus – gailestingai ir supratingai.

Esama daugybės būdų, kaip žmonėms įsitraukti į vietinės Bažnyčios kasdienį gyvenimą, kaip antai maldos susirinkimai ar labdaringos socialinės iniciatyvos. Privalome visuomet palikti jiems atviras duris!

ŠEŠTASIS SUSITIKIMAS

Vilties evangelija šeimoms

Tėvai, globėjai ir seneliai patiria, kad šeimos akimirkos yra šventos. Šeimos ritualai ugdo šeimos kaip bendruomenės jausmą. Kiekviena smulkmena, – kaip tėvai moko savo vaikus, kaip juos myli, kaip jais domisi, juos aprūpina, – ugdo vaikus. Suteikti vaikams pasitikėjimo, dosnumo, švelnumo ir vilties patirtį yra dovana. Iš tiesų, tai pre-evangelizacija. Padėti vaikams suprasti, kad jie gali būti švelnūs, atlidūs, tyraširdžiai, užjaučiantys ir ramybės nešėjai, reiškia nuosekliai skelbti Jėzaus Kristaus Gerąją Naujieną. Melstis su savo vaikais dėl kasdinių reikalų yra šventa. Tėvams žaisti su vaikais diena iš dienos taip pat yra šventa (Pasidalinkite Gerąją Naujieną, 120).

1. Pasveikinimas, įvadas ir apžvalga (5 min.).

Sveiki atvykę į mūsų paskutinį susitikimą. Šį vakar mūsų susitikimus norėtume užbaigti viltinga gaida. Pamatysime, kiek daug įvairių žmonių – ir senų, ir jaunų, ir susituokusių, ir vienišų – stengiasi į savo šeimas atnešti

meilę. Kalbėsime apie šeimų dvasingumą ir klausysime popiežiaus Pranciškaus patarimų praktiniais kasdienio gyvenimo ir meilės šeimoje klausimais.

2. Vaizdo įrašas Vox Pop* Nr. 6.1 „Seneliai dalijasi savo išmintimi.“ (12.20 min.)

*Vox Pop – atsitiktinių žmonių nuomonės koku nors klausimu.

Trumpi interviu su pagyvenusiais žmonėmis apie tai, kas jiems padėjo, kad jų meilė

ir įsipareigojimas tęstųsi visą gyvenimą, ir ką jie galėtų patarti jaunesniajai kartai.

3. Diskusija (15 min.).

- Ką šie pasidalijimai jums kalba?
- Kas šių žmonių gyvenimuose atrodo svarbu?
- Kokius vilties ženklus išvelgiate savo šeimoje?

4. Vaizdo įrašas Nr. 6.2 „Šeimos dvasingumas pagal Amoris laetitia“. (18.11 min.)

I DALIS: šeimos gyvenimo dvasingumas

Šeimos dvasingumas – tai bendruomenės dvasingumas. Šeimos gyvenimą ženklina tūkstančiai mažyčių gestų: davimo ir ėmimo, dalijimosi ir atsižadėjimo bei kitų žmonių poreikių iškėlimo aukščiau savųjų. Meilės realybės šerdyje, kur duodama ir dalijamasi, visada yra Dievo meilė.

Žmogiškasis asmuo turi „igimtą socialinę dimensiją“. Visiškai išskleisti savo žmogiškąjį potencialą geriausiai galime santykyje su kitais. Šeima – tai pirmoji vieta, suteikianti galimybę patirti bendrystę su kitais ir šia bendryste augti.

„Kasdien galima surasti kelias minutes drauge pabūti gyvojo Viešpaties akivaizdoje, išsakyti tai, kas rūpi, pasimelsti prašant to, ko reikia šeimai, pasimelsti už tą, kuriam tą akimirką sunku, paprašyti pagalbos mylėti, padėkoti už gyvenimą ir gerus dalykus, paprašyti Mergelės Marijos motiniškos globos.“ (AL 318)

Visomis šeimos gyvenimo akimirkomis – tiek kančios ir skausmo, tiek džiaugsmo ar šventės – esama progų susivienyti tarpusavyje ir su Dievu. Šeima, kur dalijamasi meile

ir ji išreiškiama, yra meilės tarp Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios – Trejybės paveikslas, ir tokioje šeimoje Dievo meilė visuomet gyva.

„Todėl „trokšti sukurti šeimą yra išdrįsti būti Dievo svajonės dalimi, išdrįsti svajoti išvien su Juo, išdrįsti kurti išvien su Juo, išdrįsti leisti į šią istoriją išvien su Juo, kurti pasaulį, kur niekas nesijaus vienišas.“ (AL 321)

Šeima, kurioje puoselėjama gyvybė ir ja rūpinamasi, bendradarbiauja Dievo kūryboje. Šeimos atvirumas gyvybei nėra tik naujos gyvybės gimdymas, bet ir dosnumas bei rūpinimasis kitais, ypač vargšais. Šeima gyvena dvasingai, kai įgalina meilę augti savo

viduje, taip pat su meile žvelgia į kitus. Popiežius Pranciškus pabrėžia ir gyvybiškai svarbų šeimos vaidmenį ugdant nuostatas bei vertybes, skatinančias mus rūpintis savo bendraisiais namais – Žeme.

Šeima – tai vieta, kur pirmiausia pažadinamas vaiko tikėjimas. Nors tėvai nori savo vaikams tai, kas geriausia, juos krikštija bei lydi pirmuosius mažylių žingsnius ankstyvajame tikėjimo skleidimosi etape, jie suvokia, jog negali savo tikėjimo pristesti vaikams. Jie turi turėti savo pačių tikėjimo patirtį. Vaikams reikia simbolių, veiksmų ir pasakojimų. Nei tėvai, nei kiti žmonės negali vaikams pristesti savo tikėjimo. Vaikų tikėjimą augina

maldos patirtys ir galimybė pažinti simbolių kalbą, pavyzdžiui, per religinį meną, kad mažieji patys galėtų pamatyti, jog jų tikėjimas yra patrauklus ir gražus. Itin svarbios maldos šeimoje akimirkos, taip pat Šventojo Rašto skaitymas bei jo apmąstymas.

Kiekvieną dieną pasitaiko akimirku, kurios savaime nuteikia maldai arba skatina suvokimą, jog Dievas yra. Štai keletas patarimų:

- Pasimelskite prieš ir po valgio, ypač per šventes.
- Lydėkite savo vaikus, kai šie ruošiasi pirmajai išpažinčiai, pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimui.
- Paraginkite vaikus ir padėkite jiems susikurti maldos erdvę. Jie gali naudoti įvairius objektus, susijusius su tam tikrais įvykiais ar metų laikais, ir tai gali tapti maldos salele.
- Skatinkite vaikus suvokti gamtos grožį ir gamtą matyti kaip Dievo kūrinį.
- Pamokykite vaikus, kaip jie galėtų prisidėti rūpinantis aplinka – Dievo dovana ne tik mums, bet ir visiems šiandien gyvenantiems planetoje ir tiems, kurie gyvens po mūsų.
- Priminkite vaikams, kad jie pasimelstų už mirusius šeimos narius, kurie ir toliau lieka susiję su mumis ir yra Dievo šeimos nariai.
- Pasidalinkite su vaikais, kaip praėjo diena tiek jums – abiem tėvams, tiek vaikams; kaip sekėsi mylėti savo artimą; galbūt paskaitykite eilutę iš Šventojo Rašto.

5. Diskusija (15 min.).

- Kas jums padeda pajusti, jog Dievas yra su jumis visame kame, kas nutinka jūsų šeimos gyvenime?
- Ar manote, jog vaikams yra svarbu turėti galimybių patirti dvasinių pajautų?
- Kokių patarimų galėtumėte duoti kitoms šeimoms?

6. Paprašykite dalyvių perskaityti sau tyliai popiežiaus Pranciškaus patarimus šeimoms, kurie yra jų užrašuose (5 min.).

II DALIS. Keletas popiežiaus Pranciškaus patarimų, kaip sukurti laimingą šeimą

- Niekuomet nepamirškite pasakyti „prašau“, „ačiū“, „atsiprašau“... Gerais laikais mokykitės būti atviri ir bendrauti, kad galėtumėte tai tęsti ir sunkmečiu.
- Džiaukitės laimės akimirkomis ir kiekvieno šeimos nario sėkme, o sunkiais gyvenimo tarpsniais vieni kitus palaikykite. Vertinkite kiekvieno pasiekimus, kad ir kokie nereikšmingi jie gali pasirodyti.
- Gerbkite vieni kitų laisvę. Kiekvienam reikia erdvės, kai kuriems jos reikia daugiau nei kitiems. Individualių poreikių paisymas suteikia jausmą, jog tavimi pasitikima ir esi vertinamas.
- Žvelkite maloniai. Niekuomet nenuvertinkite meilės kupino žvilgsnio.
- Mokykitės atleisti. Kad galėtume atleisti kitiems, privalome išmokti atleisti sau. Neskubėkite baksnoti į tų, kuriuos mylite, trūkumus.
- Klausykitės vyresnių šeimos narių pasakojimų, o ypač tą daryti skatinkite vaikus ir paauglius.
- Neskubėkite teisti tų, kurių situacijos iki galo nesuprantate.
- Visuomet raskite laiko šeimos maldai, bent porą akimirkų per dieną.

7. Diskusija (20 min.).

- Ką galvojate apie tai, ką čia išdėstė popiežius Pranciškus?
- Kas jums atrodo iššūkis?
- Ar ką nors išsinešite iš šio susitikimo?

Užsirašykite dalyvių atsakymus.

8. Skirkite akimirką ramiam apmąstymui tyloje, o galbūt klausant muzikos (5 min.).

9. Arbata / Kava.

TRUMPAI APIE TEMĄ

Šeimos dvasingumas – tai bendruomenės dvasingumas. Mes išskleidžiame visą savo žmogiškąjį potencialą per santykį su kitais. Šeimoje išmoks-tame dalintis gyvenimu su kitais, kiekvieną dieną duodami ir imdami, dalindamiesi ir atsižadėdami, taip pat pripažindami ir atliepdami kitų po-reikius taip, kaip savo. Visame tame glūdi Dievo meilė.

Kiekviena šeimos gyvenimo akimirka – tai laikas, kai patiriame ryšį vieni su kitais ir su Dievu. Kiekviena šeima, kurioje dalijamasi meile, yra meilės tarp Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios atvaizdas.

Šeimos, kuriose gyvybė puoselėjama atsiveriant naujai gyvybei ir rūpi-nantis kitais, dalyvauja kūrybiniame Dievo darbe. Popiežius Pranciškus ragina šeimas puoselėti ir rūpintis „mūsų bendraisiais namais“ – Žeme.

- Šeimos malda.
- Namie matomi religiniai paveikslai ir simboliai.
- Malda prieš valgį ir po jo.
- Dalyvavimas vaikų pasirengime sakramentams.
- Maldos erdvės namuose įrengimas.
- Pagalba vaikams vertinant gamtos grožį kaip Dievo rūpesčio ženklą.
- Skatinimas rūpintis aplinka.
- Trumpų Šventojo Rašto ištraukų skaitymas ir apmąstymas.

DUBLIN, IRELAND

WORLD
MEETING of
FAMILIES

21-26 AUGUST 2018